

REDACTIA
ARAD, STR. AULICH (ADAM)

ABONAMENTUL

Pentru Anstro-Ungaria:
pe 1 an fl. 10; pe 1/2
an fl. 5; pe 1/4 de an
fl. 2-50; pe 1 lună fl. 1.

N-rit de Duminică pe
an fl. 1.50.

Pentru România și străinătate:
pe an 40 franci.

Manuscripte nu se inapoiază.

ADMINISTRAȚIA
ARAD, STR. AULICH (ADAM)

INSERTIUNILE:

at și garmond: prima-dată
7 cr.; a doua oară 6 cr.
a treia-oară 4 cr. și timbru
de 30 cr. de fiecare publi-
cațiune.

Atât abonamentele cât și
insertiunile sunt a se plăti
înainte.

Scrisori nefrancate nu se
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

FIUME

Cine, în afară de slugile sale, mai ține azi cu guvernul ungurese?

Majoritatea și-a înregimentat-o prin părțile locuite de naționalități, cari, se știe, nu pot lupta în contra aător fără-de-legi. În orașele și comunele ungurești guvernul a reușit numai acolo, unde — ca la Sătmăr — a tras în carne vie, a terorizat și arestat pe alegătorii opoziți.

Acum a venit Fiume, să pună ea coroana la protestările contra celui mai păcătos regim ce a domnit vr'o dată peste țară.

La alegerile comunale partidul filomaghiar a fost zdrobit, măcar că oamenii guvernului nu s'au dat îndărăt nici dela cele mai scârboase meschinării. Alegătorii însă au rămas neclintii în fața atât a promisiunilor criminale, cât și în fața terorizărilor. Și lupta, după cum spun însăși foile maghiare, s'a dat nu numai între autonomiști și între cei cari s'ar fi arătat dispuși să primească poliție de stat și alte „binăfaceri“ de ale „constituționalismului“ maghiar, ci devisa a fost: „Jos Ungurii!“...

Eată deci, cum un guvern rău face urgisit numele unei întregi națiuni.

Pentru-că înainte de Bánffy, Ungurii ori și cum, dar nu erau așa urgișiți în Fiume. Guvernele ungurești chiar și cel presidat de Tisza, au făcut jertfe pentru Fiume, dar nici unul n'a îndrăznit să se atingă de autonomia acestui oraș. A trebuit să vină Bánffy, care crede că merg toate ca la Bistrița-Năsăud, — pentru a ridica și pe locuitorii Fiumei în contra Maghiarilor.

Ear neghiobia lui Bánffy este cu atât mai evidentă, cu cât chiar în ajunul alegerilor el trimisese un comisar guvernial, care să prepare terenul pentru „reforme“ ce vrea să introducă. A crezut că e destul ca el să vrea și cei din Fiume nici nu o să mai îndrăznească a mișca. Fire de fișpan, vederi ca ale tuturor despoților strimți de cap.

A pățit-o însă.

Suntem siguri, cu toate acestea, că nu se va lăsa. E încăpăținat, ca ori-ce Ungur reformat. Va merge deci înainte pe calea „reformelor“ și așa o să ajungem, vorba unui fruntaș din Fiume, să se pună primele pietri la temelie irredentei Italianilor din Fiume. Pentru-că Bánffy a ridicat în contra sa nu numai pe Croați, dar și pe Italiani. Primejdia comună ce-i amenință, i-a înțeleptit atât pe Croați cât și pe Italiani: ei nu se mai ceartă între dînșii, ci s'au aliat să ducă o luptă comună!

Și astfel, de unde până acum statul ungar avea numai cestiunile naționalităților din Ungaria, acum o să vedem desfășurându-se și cestiunea Fiume.

Numai să stea Bánffy la putere!

Aici și trebuie să ajungă lucrurile.

Trebue să se restorne toate, pentru ca să se impună apoi munca de îndreptare, era în care imbecilii să fie înlăturați de la conducere.

Soartea țării se va încredința atunci celor cari au inimă și pricepere.

Șiretlicul lui Bánffy. Țeara întreagă e convinsă, că soț în viclenii și șiretlicuri Baronul Bánffy n'are. Pe el nimic nu-l genează căci nu este încercătură din care să nu iasă cu viclesugul seu vestit. Acum, cu afacerea Măjlăth, când guvernul a fost silit să-l propună a doua-oară pe contele Măjlăth, și anume așa cum el a dorit, cum *jure successionis*, Bánffy și guvernul seu a bătut în retragere. Prin semioficioasele sale însă vestește lumii, că e o isbândă a guvernului, într-o chestie de drept public foarte importantă, pentru-că dreptul de a numi cum *jure successionis* și l'a rezervat sieși deja de 200 ani Curia din Roma, ear' guvernului i-a succedat să câștige acest drept pe sama Coroanei — contra tuturor protestelor Curiei, ce crede că vor urma.

Consiliul ministrilor comuni. Sub presiunea ministrului comun de externe s'a ținut în Viena consiliu de ministri, la care au luat parte, baronul Beck, șeful ștab-ului ofiteresc; prim-ministrii Badeni și Bánffy; ministri de finanțe Bilinsky și Lukács. Consiliul a ținut două zile și e probabil că s'au sfătuit asupra introducerii *tenurilor noue*.

Regatul Bohemiei. Până acum e numai un vis al Cehilor, despre care ei cred să fie curând realizat. Cu privilegiul instalării noului primar al orașului Praga, locuitorul Coudenhove a amintit „capitala regală Cehă“, ear' primarul Podlipni răspunzându-i în limbă cehă și-a exprimat speranța, că nu peste mult se va face în Praga încoronarea de rege! Vorbirea și-a terminat-o aclamând mai întâi pe Regele și Regina cehă apoi pe Împăratul și Împărăteasa Austriei.

Din parlamentul maghiar.

Sedința dela 28 Ianuarie.

Vărsarea de sânge la Anina.

Sedința de azi, în care s'a continuat desbaterile asupra budgetului internelor, la care au luat parte, deputatul Székely, laudând pe fișpani și scoțând la iveală pericolul emigrării sâcuiilor, apoi deputații Visontai, Kardos și Toth, vorbind cu toții despre administrație, — a fost una dintre cele mai monotone și fără interes sedințe. Numai interpelarea deputatului Visontai, făcută la sfârșitul sedinței despre vărsările de sânge dela Anina a fost mai viu ascultată. Eată această interpelație.

Visontai Soma, adresează ministrilor de interne, finanțe și justiție, interpelația următoare:

Are cunoștință ministrul de finanțe că 300 de muncitori din fabricile dela Anina au încetat să lucreze, pentru-că societatea căreia îi lucrau, a micșorat pe viitor pensia văduvelor, ear' timpul de serviciu dela 30 ani, destul de mulți relativ la munca lor periculoasă pentru sănătate și viață, l'a ridicat la 40 ani.

Are cunoștință ministrul de interne, despre vărsările de sânge dela Anina? Cu ce poate motiva ministrul, amestecul autorităților. Știe ministrul, că gendarmeria prin stângerea atâtor vieți de oameni și prin schilăvirea mai multora, a adus miserie și perzare atâtor familii nevinovate? Are de gând ministrul de interne să pornească cea mai severă cercetare și este aplicat să apere interesele muncitorilor.

Este aplicat ministrul de justiție ca să îndrume procuratura regească, ca făcând cercetarea criminală să caute mai ales motiul pentru care muncitorii a denegat să lucreze și care eventual i-a îndemnat la revoltă.

Interpelația se va da ministrilor interesați.

Sedința dela 29 Ianuarie.

Panslavism. — Vorbirea lui Perczel. — Votarea budgetului.

În decursul întregii sedințe de azi cea mai interesantă a fost apărarea părintelui Molnár în fața acuzei, că partidul său face — panslavism, și o parte din vorbirea ministrului Perczel, după care a urmat votarea.

Molnár János, ține să se apere de acuză cu panslavism, declarând că el este care mai mult condamnă astfel de tendințe; neagă însă că s'armanul și necăjitul popor slovac din nordul Ungariei ar avea năzuințe panslaviste. Slovaci nu cer altceva, decât să-și poată cultiva în pace sufletul, să aibă din partea autorităților tratament cinstit, să fie considerați în fața lor egal cu maghiarii, și la urmă să nu-i împiedice nimeni în cultivarea limbii lor naționale.

În aceste năzuințe ale lor, partidul popular i-a sprijinit și îi va sprijini și de aici înainte.

Condamnă politica guvernului cu maghiarizare prin forță. Guvernul trimite — zice Molnár — într'un sat curat slovacesc, unde suflet de om nu știe ungurește — învățător maghiar; cum se nu fie indignați pentru asta bieții slovaci, care nu-l înțeleg pe dascălul lor? Și indignarea lor se ia de — panslavism...

Ministrul Perczel face reflexiuni la întreaga discuție de până acum, susținând necesitatea reformei administrației prin — centralizare. Între motive amintește: Posturile prin alegere abia se pot umple, și de multe ori am primit raport dela cutare ori cutare comite suprem, că nu poate câștiga practicanți în drept și pretori.

Vorbind despre alegeri contestă amestecul miliției și a gendarmilor, și neagă casurile de răni și omoruri imputate de opoziție. La Sătmăr s'a întâmplat o mică ciocnire — zice ministrul — între alegători și gendarmi, și nici aici n'a fost decât numai (!) un caz de moarte și șapte de răni! Se poate deci, vorbi de vărsări de sânge?

Ilaritate mare a însoțit cuvintele ministrului; după terminarea căruia se purrede la votare, primindu-se proiectul de marea majoritate a guvernului.

Sedința dela 30 Ianuarie.

Episcopie ungurească la Hajdu-Dorogh.

Azi s'a început desbaterea specială asupra budgetului internelor, primit fiind în general în sedința trecută. S'a tratat poziția arhivei țării. Întrerupându-se discuția s'a trecut la petițiile înaintate parlamentului. Între aceste a fost și petiția gr.-catolicilor din Hajdu Dorogh, pentru a li-se da episcopie ungurească. Din toată sedința numai tractarea acestei petiții a fost de ceva interes și anume pentru declarația ministrului Wlassits, primită cu multă indignare din partea opoziției.

Wlassits a anunțat, că în această afacere el nu poate face nimic în interesul petenților în vreme ce, totul depinde exclusiv dela voința Romei.

Din presa română.

Ocupându-se cu articolul nostru „Acțiune“ confrății nostri dela „Dreptatea“ ajung la următoarele concluziuni:

„De aceea, o onste demoralizată nu se mai moralizează nici odată de aceeași comandanți, cari au dus-o la demoralizare. Nici în aceeași luptă. Pentru a moraliza oștirea trebuie timp de pace, liniște; în timp de pace se crează, crește, organizează și moralizează oștirea, nime nu cetează nici întreprinde a „da o luptă“, o armată bătută, desamăgită, spartă, gonită cu „demoralizată“. Eată „situația gravă“ a oștirilor bătute, a comandanților cu capetele sparte, cu oasele zdrobite.

„Măreața, nobilă, sublimă este ideea cu „congresul“ recte cu unirea naționalităților nemaghiare. Dar' pe atât de greu de realizat este și, pe cum medităm, noi, cel puțin o sută de ani ne departe de momentul realizării ei cât decât, — ne cum perfectă. Cel-ce meditează adânc și serios asupra ei, ne va da drept, Ne-am bucurat mult și ne bucurăm de reînprospătarea ei, pe cum ne bucuram la anul 1860, când ea s'a ivit, P'atunci numai doi bărbați dintre toate naționalitățile s'au angajat cu sinceritate cu bărbații nostri: Dr. Svet. Milețici (Sârb) și Dobrzanszky, rutean. Ne bucurăm dar' mult mai mult azi, când ici-colo cetim, că jumimea universitară începe a îmbrățișa și cultivă această idee, în felul său, se înțelege. Să cultivăm dar și noi, cești mai bătrâni, recte cei „aleși ai noștri“. Dar atâta este tot ce putem face deocamdată. Pentru „acțiuni“, repet: ori-ce acțiuni, deocamdată cauza nu e coaptă, nici aptă. Prin ori-ce „acțiune“ azi o putem periclita, sau putem „să-i nimicim mișcarea cu sau fără premeditare“, dar la alt rezultat nu vom ajunge cu ideea.

„Tot așa în politică — zice confratele din Arad — lipsa de acțiune demoralizează“.

„Demoralizează ori ba, — nu știm; dar' a face „acțiune“ pe timpul când „mișcarea“ îți este „nimicită“ credem că e mare contrazicere.

„Așa meditam noi de astă-dată „sine ira et studio“.

Correspondență din Selagiu.

O nouă bancă românească.

Jibou, 28 Ianuarie.

Onorată Redacție!

Fruntașii Românilor din ținutul Jiboului sub conducerea neînfricabilor noștri anteluptători: G. Pop de Basesți și A. Cosma, directorul exec. al „Silvaniei” într-o conferință ținută în 25 Ianuarie au hotărât înființarea unui institut de credit și economii sub numele „*Selegiana*” cu reședința în Jibou.

Având în vedere, că prin construirea în timpul din urmă a mai multor drumuri de comunicație cari se concentrează în Jibou, prin cele două linii ferate existente și prin a treia linie ferată a căreia construire e numai chestie de timp scurt, — Jiboul are un splendid viitor; mai având în vedere și regiunea roditoare și bine împopulată, numiții bărbați conducători ai noștri au crezut că Jiboul e teren foarte sigur și priincios pentru înființarea unui institut de credit și economii.

Fundatorii care au pus temelie acestei bănci sunt următorii domni: G. Pop de Basesți, mare proprietar; Andreiu Cosma, mare proprietar și director executiv al băncii „Silvania”; Mih. Borbél, medic al cercului pretorial și proprietar; Laurențiu Bran preot și proprietar; Dem. Suceiu, avocat și proprietar; Vas. Mica, mare proprietar; Dem. Cioma, preot și proprietar; Teofil Dragomir, proprietar; Dr. Ladislau Gyorkó, avocat și proprietar; Vasiliu Mureșanu și Vasiliu Opris, proprietari.

Trăiască inițiatorii!

Protopop — desertor.

Sub acest titlu primim din protopresbiteratul Agnita (care era un oraș silvană) o corespondență mai lungă, din care credem de interes a extrage următoarele date: Prin promisiuni fel de fel, și prin momeli, deputații sinodului protopresbiteral electoral al tractului Agnita prin 1885, au fost seduși de inteligența din opinia celui tract, a vota cu dl Sabin Piso jun., pe aceea vreme atașat pe lângă consistorul din Sibiu. Șase cai albi, plin de mândria cailor arabici, trageau la trăsura, ce importa la reședința sa pe alesul protopresbiter. Corespondentul nostru ne face un lung pomelnic al locuitorilor maltratați, huiduiți, amenințați și amenințați de amintitul protopop trece apoi în revistă edificările de locașuri sfinte și de școli, întreprinse sub domnia de peste 10 ani de

CARNEVALUL

Seson de distracții, de plăceri, de desfătări, de nerozii și de — dragoste; rămășiță din credința păgână, în care se aduc jertfe și se fac praznice câtorva din muse și zeului Cupido.

— Hélas! micul și răsfățatul băiețel care era adorat pe fie-care clipită, să fie mărginit a stăpâni numai un singur și scurt seson al anului! El care odinioară numai cu freamătul aripelor sale, ațța pământul și Olympul cu focul său sacru; el care pornea în lumea virgină, înarmat de ademenitoare sa mamă Venus, cu tolba încărcată de săgeți și cu arcul la umăr, ca să mângâie omenirea, aprinzând viața, avântând sufletele, tresăltând inimile și dând trupurilor flori fericirii.

Sunt trecute și vremurile lui, — *ils sont dépassés*, — au rămas legendare aceste senzațiuni, și în curând se vor găsi descrise numai în prisoave postume pe care le vor lăsa câțiva poeți idealiști. E paraponisit și micul zeu, și umbra cât e omul de-a crucișul și de-a curmezișul lumii, vagabond fără să facă vre-o ispravă. Zadarnic! omenirea necăjită de muncă, preocupată de griji, năucită de studii și zăpăcită de ambiții nu i-se mai închină cu acea misterioasă evlavie;

schingiuire și chin. Planuri, preliminară de spese, contracte încheiate cu măiestrii etc., ce trebuiau să se prezente comitetelor și sinoadelor parohiale și în urmă consistorului arhidieceșan, spre aprobare — zice corespondentul — pentru noi sunt lucruri necunoscute. Documentele de cassă despre zidiri, cum și socotelile mai mari ale multor comune, cumulate la oficiul protopresbiteral, azi și-au pierdut urma. Dl Piso, în hărnicia sa, îndeplinia cercetările, alegerile etc., în timp de noapte, adese-ori până la orele 4-5 dimineața, semn acesta, că dinsul e în curent cu incușiștiunea spaniolă. Ce poate ieși din asemenea lucrare o vedem azi eu toții. Părintele protopop mai era și mincinos și și iubitor de arginți. Sunt oameni din cele mai îndepărtate locuri din tract, cari în câte-o afacere aproape de nimic, au trebuit se facă de zeci de ori drumul spre reședința protopopească și și mai de multe-ori lungul drum la Sibiu, unde se dovedea, că cauza omului încă tot zace prin noianul de acte încurcate din canclăria protopresbiterală. Ca agent al unei bănci din Sibiu, contrăgea împrumute pentru comune, primia interese, capitale etc., fără a da cuiva vr'o socoteală. Sunt comune, cari contrăgând prin mijlocirea dinsului d. e. un împrumut de 100 fl. au plătit peste 150 fl., și tot mai datorese la bancă. Sunt și astfel de comune, cari încercându-și spre păstrare respective spre înaintare la consistor, câte un libel de depunere, azi au aflat, că întreg capitalul s'au ridicat prin dl protopop și comunele pot sufla în păsat. Taxele la fondul de pensie al preoților noștri solvite la mâna protopopului se zice din multe părți, n'au sosit la destinație și așa vor avea să sufere pe lângă noi și urmașii noștri (orfanii preoților etc.). Păcerea arbitrară și volnică la alegerile de parochi și învățători — e fără parache în biserica noastră consistorială etc. etc. — Sunt mai mulți — continuă corespondentul nostru — de când ne-a venit stirea îmbucurătoare, că Măritul consistoriu ar n' suspendat din post pe acest satrap și l'ar fi pus în cercetare disciplinară. Hotărâre de suspendare însă la noi n'a sosit. — Aceasta însă nu împoartă căci protopopul nostru în cele din urmă urmărit de furie civică pentru malversațiuni, falsificări etc., și-a făcut singur judecata și într-o bună dimineață ne-am trezit fără de el și fără de mobilele secestrate. Zice-se că acum trăiește lume dalbă, ca profesor de limba latină și germană la un gimnasiu din România (? Red.), ear' noi suntem păstorii azi de harnicul administrator protopresbiteral fost candidat al nostru Nicolae Moldovan, paroch în Noerich; care, nu știu

iar el obosit își ascunde săgețile și e silă să le mai risipească unei speții atât de uruze și blasate.

Probă că omul nu mai are nevoie de el, iscusit și meșter cum a fost în toate, și-a născocit și și-a făurit el felul său de dragoste, care încheagă tot așa de bine societatea ca și cea veche distribuită de zeul Cupido.

Cum se falsifică vinul și atâtea alimente, — cum se imitează argintul cu *china*, aurul cu *double or* și diamantele cu — *strass* — de ce să nu se imiteze și dragostea.

În scopul acesta, o strinsură de lume deși eterogenă, totuși deprinsă la o unitate de gânduri a aranjat o serie de petreceri și sêrbări, invitând pe micul zeu ca musafir.

În sălile luminate a *giorno*, cu o strălucire incomparabilă se revarsă lumina candelașelor aurite în pereții de oglindă, care-i resfrânge ca un jaratic dogoritor, — se concentrează o samă de oameni, care vor să guste savoarea și deliciale celor trei muze: Euterpe, care instrună instrumente cerești cu melodii edenice, — Terpsichore cea săltărească, care zvântă și dă aripi și Erato cea dragostoasă care pornește potopul dorurilor.

Cupido stă furișat într'un unghier, — e străin în toată a.

zeu eu, fi-va în stare în viața cât va avea, să ne descurece din nămolul, în care ne-a înglodat descendentul Sabinilor!!

Eremia

O chestie culturală-economică.

Apelul „Reuniunii femeilor române din comitatul Hunedoarei”

Zilele trecute am primit un apel al reuniunii femeilor române din Hunedoara, iscălit de d-na Elena Hosszu Longin n. Pop, presidentă, și dl Dr. Silviu Moldovan, secretar al reuniunii.

Din acest apel extragem:

Să considerăm țărana română fie și numai ca pe membru de familie, totuși admirația noastră pentru densa trebuie să fie nemărginită.

Cătu-i vara de mare la lucrul câmpului alături cu bărbatul în parte; dar' până când bărbatul apoi alt gând și grije nu are, ea, țărana română, gătește mâncarea, îngrijește curățenia casei și a îmbrăcămintelor; și ea se le poată toate acestea împlini, ea se scoală mai de timpuriu și tot ea se dă repausului de noapte și somnului mai târziu. Apoi și îngrijirea și creșterea copiilor tot numai a ei sarcină este. Ea pe lângă îndatinatele lucruri în casă, din zori de ziuă până noaptea târziu *toarce, țese, crocește și coase*; ea îmbracă toată familia.

Și aceasta continuă muncă și trudă, în țărana română un produce nici decât disgust și timpirea facultăților spirituale.

Dovadă sunt între altele și artisticele-i lucruri de mână. Formele originale ale acestor lucrări, și dexteritatea ce atât de strălucit se manifestă într'insele, au stors admirația chiar și a celor mai pretensivi străini cu adevărată cultură și simț estetic.

Având în vedere însășiștatea, ce au aceste lucrări, chiar pentru extraordinara lor frumseță, și din punct de vedere economic și industrial, noi femeile române din comitatul Hunedoarei, ne-am constituit într-o reuniune, al cărei scop în prima linie este spriginirea și înaintarea industriei de casă.

Pentru ajungerea acestui scop, reuniunea noastră, a distribuit premii pentru țărancele române, cari s'au distins prin lucrurile lor de mână, au dat succurs la aranjarea de expoziții cu lucruri de industrie de casă, manufacturi ale țărancei române, la *Hateg* la *Hunedoara*, *Cugir* și în părțile zarandene, la *Brad*.

Mulțumită activității reuniunii noastre, lucrurile de mână ale țărancei române au ajuns a fi cunoscute și apreciate și în de-

părtata străinătate. În vara anului trecut reuniunea noastră a fost recercată de o însemnată firmă din *Viena*, ca să-i fie mijlocitoare la câștigarea de astfel de lucruri, asigurându-ne, că manufacturile țărancei române ar deveni în scurt timp cei mai cercați articoli în materie de decorațiune.

Articolii de industrie de casă, manufacturi de ale țărancei române, ajungând după cum suntem asigurați, prin primele saloane ale *Vieni* și ale altor centre de adevărată cultură, vor contribui mult la cunoașterea noastră și la deșteptarea simpatiei pentru noi.

Dar' dacă aceste produse se vor putea valoră, aceasta pe lângă că va sluji de nou titlu de glorie pentru țărana română, va fi și un adevărat *isvor de venit și bogăție pentru poporul nostru*, și totodată ar avea și binefacător efect asupra perfecționării acestei industriei, Ca să putem însă face lucrul acesta, cu toată demnitatea și în mod corespunzător marilor interese și așteptări legate de dinsul, s'ar recere un capital, de care reuniunea noastră deocamdată nu dispune.

Pentru aceea, ca unica reuniune, care ne-am pus de scop promovarea industriei de casă ne adresăm cu încredere către toți Românii cu bunăstare, și către băncile noastre, ca fiecare să contribuiească la sporirea fondului reuniunii noastre.

În special ne rugăm de băncile noastre, să binevoiescă a lua și reuniunea noastră în registrul acelor instituțiuni culturale, pe cari le împărtășesc în tot anul de ajutorul lor.

Sperăm, că acest apel al nostru va afla viu răsuna pretutindenea, deși e vorba numai de un anumit teritor, căci *binele și progresul unei părți se resfrânge asupra întregului*, și dacă printre străini țărana română va câștiga cinste, aceasta a întreg neamului nostru cinste va fi...

Un proces pentru „agitatie” pertractat a doua-ora.

„Gazeta Transilvaniei” are un raport despre un proces pertractat în 21 Ianuarie înaintea tribunalului din Alba-Iulia, intentat pentru agitație, domnilor:

Vasiliu Moraru paroch în Poiana (lângă Aiud), Crucianu Simu învățător în Ciufud, și Ioan Simu tot din Ciufud, acum teolog de an. III în Blăși, acușați toți trei pentru-că ar fi cântat cu tinerimea în școala din Ciufud „*Deșteaptă-te Române*” și „*Doina lui Lucașiu*”.

Sentința adusă la pertractarea dintăiu, ce s'a ținut în 24 Sept. a. tr., a fost anulată

frumoase, împodobite — o adevărată sêrbătoare pentru ochii cavalerilor, care în gravul lor costum de cioclii, ca o coată întunecată de corbi alungă stolul de grațioase porumbițe.

Răsufă greu bietul băiețel în această atmosferă, răzbită de greu și sufocant n.iros îmbătător. Florile vii răspândesc cu profusiune mirosul lor amestecat cu atâtea și atâtea parfumuri concentrate, care evaporază din foșnetul mătăsurilor ce se rotesc în valsurile amețitoare; care se degajază din piepturile, din cefele buclate, din brațele goale și albe, producând o sêlbatică căldură pofitoare.

În bătaia evantailor se aprinde această atmosferă, cum se aprind și flăcările ochilor, care scâpăra scântei ca și solitarele brillante de la urechi.

Și toată această lume în îngâmfarea superiorității ei, ține piept, — pieptul deschis, — micului Cupido, indemnându-l cu fală să-și încerce arcul său.

Uimit micul băiețel privește în dreapta și'n stênga, — însă unde se uită vede că-i de prisos. Toată lumea este îndrăgostită fără să aibă nevoie de săgețile lui, — unde vrea să-și îndrepteze arcul vine prea târziu.

Fie-care își are deprinderea de a mânui și a masca dragostea pe care o poartă pe

aceleași ochiade și cochetării care se revarsă ca o mreață ca să apuce vre-o pradă, — care pe care. Totodată însă se vede aceeași putere de rezistență, alți ochi stau ținți, se deschid mari, ca să le prinză lacomi și fără de veste, ear dacă pleoapele se lasă vre-odată plecate, nu este de rușine or de dulce tresărire, ci numai ca să-și aranjeze alte și alte cortine trebuincioase la această dragoste măestrită.

În toate grupele aceeași tiradă de frase goale, aceleași expresiuni învățate de-a rostul, și repetite de-atâtea ori altor și altor ascultători încât sună a doage. Zimbete drăgălașe potrivite anume în oglindă și care ca un supliciu se poartă câte o noapte întreagă, sau aere grave și melancolice care isbutesc câte odată și mai bine, după felul și gustul publicului alegător. O gălăgie domolită o sgomotoasă conversație, în care din când în când aruncă câte-o notă vie, câte un ris isbucnit de ironie sau de batjocură.

Și în toată această lume îngâmădită, se pipăie mai mult o ură înversunată, decât dragostea fățurită, — o atracțiune și respingere silită, o pofitoare posesiune pornită din această beție de nervi, un viclesug calculat pentru o înfrângere și subjugare sugestivă și volnică.

Eată dragostea lumii moderne, — *firtul* —

din partea tablei r. din Clusiu, care a dispus să se facă o nouă pertractare, deoarece mărturisirile gendarmilor, *singurii martori* la acea pertractare, erau contra-zicătoare.

La pertractarea ținută în urma sentinții tablei regești aceste contra-ziceri au fost și mai evidente; cu toate acestea, s'a întâmplat lucru de ce în împrejurările de azi nu ne mirăm — că toți acușatii au fost osândiți, anume: Dl paroh V. Morariu la un an și jumătate temniță de stat și 300 fl. amendă; dl învățator Crucian Simu la un an închisoare de stat și 200 fl. amendă, iar dl teolog Ioan Simu la 6 luni temniță de stat și 100 fl. amendă!

Astfel de pedepse în cazuri analoage nu se mai dictează doară nici într'un stat din lume, — scrie Gazeta!

Muraviev la Paris

Bucuria Francezilor e mare; ministrul de externe rusesc, contele Muraviev, la ordinul expres al Țarului a petrecut 2 zile în Paris. În timpul acestei i-a făcut vizita presidentului Republicii, președinților Camerei și a Senatului, prim-ministrului Meline și ministrului de externe Hanotaux. Cu presidentul Faure s'a întreținut o oră și jumătate într-o convorbire intimă.

În onoarea contelui Muraviev s'a dat un prânz la ambasada rusească, la care a luat parte și ministrul de externe francez, și o cină din partea presidentului Republicii, la care au luat parte toți miniștrii francezi, președinții Camerei și a Senatului, ministrul plenipotențiat al Rusiei, dintr-un reg personalul ambasadei rusești și al ambasadei franceze.

Ministrul de externe francez, a dat și el un dejun în onoarea contelui Muraviev, la care au luat parte membrii corpului diplomatie și toți miniștrii francezi. La acest dejun, în răspunsul său la salutul ministrului de externe Hanotaux, contele Muraviev a spus și următoarele:

Când din incredințarea Majestății Sale a Țarului, am venit în această țară frumoasă, în Franța, atât de scumpă țării mele, am avut fericirea să fac cunoștința d-voastră, și să intru în legături personale

engleze. Indignat Cupido totuși încearcă să-și trimită săgețile sale, însă ce minune, săgețile sale nu prind, se îndoiesc și cad înfrânte la pământ, pentru-că în căpătâiul acestui veac, fie-care om bine crescut ține de cuvânt, să se fâlească cu inimi de ghiță, de fier și dacă-i dă mâna chiar cu inimi de argint, — așa că această dragoste inventată de oameni este foarte practică și comodă, fiind ținută sub priveghierea minții.

Zeul Cupido înverșunat de această farsă, care i-se joacă lui anume, clocește omeniei răsunare.

Își otrăvește săgețile cu patimă și cu păcat, — și vai de acel nechezuit, care uită o singură clipă să fie straje cu mințile sale. Fără de veste e săgetat și plătește cu amar, toată istețimea întregii sale speții. Un foc de gheană îi picură în suflet și nu cunoaște stavile să ajungă la stempărarea dorurilor sale, — înfruntă or ce nelegiuire, aleargă în patima sa orbit de Cupido, care-i pune legătura la ochi — făcându-l nerod, de risul semenilor săi.

Gare! — tuturor celor șireți, Cupido este câte-odată mai șiret decât voi....

Maria Baiulescu.

cu d-voastră. Imi ridic paharu' și beau în sănătatea d-voastră, în convingerea tare, că relația intimă, ce există între țările noastre, va fi și în viitor *garanța păcii!*

Sub întreaga durată a toastului contelui Muraviev oaspeții prezenți au stat în picioare.

Petrecerea contelui Muraviev la Paris a avut și rezultate politice. Astfel „Gaulois“, în ultimul seu număr publică învoirea comună ce s'a luat între cei doi miniștrii de externe, asupra politicii orientale. După „Gaulois“, cei doi miniștrii ar fi pus în chestia aranjării afacerilor turcești, următoarele condiții a lucrării în comun:

Integritatea imperiului turcesc, eschiderea ori-cărei acțiuni izolate, preținderea energică a realizării reformelor.

Din Paris contele Muraviev a plecat deodreptul la Berlin, unde a fost primit de cancelarul Hohenlohe. Azi pleacă la Kiel să se prezente împăratului Wilhelm.

Ateneul român.

Programul conferințelor pe anul 1897.

Duminică, 19 Ianuarie orele 8 și jum. seara, dl Ionescu-Gion: Patriarhi, mitropoliti, episcopi greci, în țările române.

Joi, 23 Ianuarie orele 8 și jum. seara, dl Dr. Manolescu: Mijloacele de îndreptare a stării țeranului nostru.

Duminică, 26 Ianuarie orele 8 și jum. seara, dl Ștefan Vellescu: De ale Teatrului Național.

Joi, 30 Ianuarie, orele 8 și jum. seara, dl Doctor Obreja: Alcoolism și degenerescența.

Duminică, 2 Februarie, orele 8 și jum. seara, dl Th. Speranță: Despre basme.

Joi, 6 Februarie, orele 8 și jum. seara, dl C. D. Disescu: Psihologia Călugărului.

Duminică, 9 Februarie, orele 8 și jum. seara, dl Bălănescu: Școala în democrație.

Joi, 13 Februarie, orele 8 și jum. seara, dl N. Xenopol: Divinitățile moderne.

Duminică, 16 Februarie, orele 8 și jum. seara, dl V. A. Urechia: Curente Naționale înainte de 1821.

Joi, 20 Februarie, orele 8 și jum. seara, dl Calloianu: Un episod din revoluțiunea Domnului Tudor.

Duminică, 23 Februarie, orele 8 și jum. seara, dl N. Bellu: Fragmente din epoca Renașterii.

NOUȚĂȚI

Sentență anulată. Dl *Harie Banciu*, absolvent de teologie a declamat cu doi ani mai înainte la o petrecere din Făgăraș, poezia: *Noi vrem pământ*, pentru care fapt a fost condamnat. Acum ni-se vestește, că în urma recursului dat de D.-Sa, sentința a fost *nimicită*.

Rar putem înregistra astfel de cazuri.

De silvicultor pentru cercul Seliștei (lângă Sibiu), pe cum ni-se scrie din Seliște, a fost ales dl *Mihail Ittu*, de origine din Vale și actual silvicultor de stat în Bustyahaza. Alagerea s'a ținut la 31 Decembrie 1896 sub conducerea dibace a dlui protopretor Petru Drăghits. De toți au fost 8 competenți la acel post, dintre cari mai amintesc pe dnii *Paul* din Zlatna, practicant forestier de stat în S. Sebeș; *Ioan Aleman* din Topârcea, practicant forestier comitatens în S. Sebeș; *Diaconovich*, taxator silvic în Caransebeș și *I. Căm* din părțile Mediașului și 3 străini. Dl *Ittu*

au intrunit 21 voturi. Seliștea și jurul leagă frumoase speranțe de dl *Ittu*, cunoscut ca funcționar harnic, modest și serios.

Filantropie. Pentru completarea raportului nostru despre „îmbricarea școlărilor sernaci“, lăsam se urmeze aici numele tuturor contribuitorilor: 10 fl. a plătit Dr. N. Oncu; tinerimea meseriașilor rom. 6 fl.; câte 5 fl. I. P. S. dnul Episcop, apoi dnii Petru Truția și Mihail Veliciu; — câte 3 fl. Dr. G. Vuia, D. Bonciu; — câte 2 fl. Savu Raicu, Dr. Ioan Suciu, „Agentura bancei Transilvania“, Aurel Suciu, Sigismund Budai; — câte 1 fl. Augustin Hamsea, Ioan Beleş, Simeon Anciu, Arsenie Ciungan, Ilie Moise, Iulian Zaslo, George Cernea, Traian Vașan, George Purcariu, Maria Purcariu, Romul Ciorogariu, Vichentie Belințian, Iuliu Herbai, Paul Rozvan, Rozvány, Stefan C. Pop, Grigorie Venter, Pavel Dobrău, Dr. Demian, Ignatiu Papp, Dionisie Popovici, Moise Boeșan (1 fl. 10 cr.), Barbara Antonescu, Dimitrie Antonescu, Georgina Antonescu, V. Mangra, vcd. Iulia Dogariu, Gavriil Bodea, Dr. Virgil Bogdan, Horvath Andor, Kabath Imre, Iosif Gallu, Alexiu Moldovan; — câte 50 cr. N. N., George Bogdan, Carol Molnar, S. Boeșan, Dr. Ioan Nemet, Rubenesu A., N. N., P. Petrovici, Sigismund Ungurean; — cu 30 și mai puțin: Iofa Grozav (20), Neuländer (30), Anna Mihailovici (20), Schannen Béla (25). — Suma totală: 86 fl. 55 cr.

Baluri și concerte. Comitetul parohial gr. or. român dela biserica S-tului Ilie, din Timișoara-Fabric, invită la balul ce-l aranjează în faorul bisericeii și al școalelor sale confessionale, în 20 Februarie (4 Martie) 1897, în sala berăriei Fabric.

— *La Blaj* se aranjează Joi în 11 Februarie st. n. a. c. în sala hotelului „Univers“, în folosul „fondului pentru ajutorarea studenților miseri în cas de morbă“, obiceiul *bat filantropic*. Comitetul arangiator e compus din membrii corpului profesoral.

Doctori noi. Dl *Petru Fabian* profesor de teologie din Gherla a fost promovat la universitatea din Budapesta, la gradul de Doctor în teologie. Tot la universitatea din Budapesta a fost promovat de Doctor în filosofie dl *Antoniu Csighy*, profesor la gimnaziul din Beiuș. Felicităm pe noii doctori români!

Mușcați de câne turbat. Ni-se scrie din Șeitin, că zilele trecute au fost mușcați de un câne turbat patru copii și o femeie; tot același câne, pe care oamenii din sat n'au isbutit să-l împuște, a mai mușcat și în comuna Semeac șapte oameni, astfel au fost mușcați cu totul 12 inși, cari au fost duși numai decât la institutul Pasteur din Budapesta, de unde numai acum a sosit acasă o fetiță mușcată cu 2 săptămâni mai înainte de un asemenea câne.

Mulțumită publică. Ni-se trimit următoarele: Cu ocaziunea petrecerii ce s'au făcut în Borșineu în 12/24 Ianuarie, sau adunat la cassă 65 fl. 60 cr., din cari detragându-se spesele de 41 fl. 84 cr., au rămas pe seama pruncilor sêraci venit curat de 23 fl. 76 cr. Suprasolviri au încurs dela următorii domni: Georgiu Feier, adv. 2 fl., Vasiliu Bălan, preot din loc, 1 fl. 20 cr., Cermei Crăciun Chera, econom 1 fl. 10 cr. Pentru frumoasele jocuri naționale sau dăruit călușerilor deosebit suma de 10 fl. v. a. prin domni Vasiliu Bălan, preot 3 fl., Petru Ciul, econom 5 fl., Antone Boch, jurat 2 fl., cari domni primească pe calea aceasta mulțumirile noastre. Ienopolea, 18 Ian. st. 1897. *Nicolae Bolog*, controlor, *Petru Tott*, cassar.

Din tragediile amorului. Tineri și frumoși; s'au iubit cu dragostea inimii lor tineresti. El era actor, ea actriță și de aici începe drama. O actriță, și îndeosebi una frumoasă e vecinic încunjurată de ti-

nerii și bătrânii adoratori ai... artei. *Miss Annie*, cu numele adevărat Amalia Helming, era adorată de societatea din București. Se hotărise însă cu toate aste să plece din București la Budapesta unde se angajase la un orfeu... a vrut să scape de fidelul seu amoret pe care îl iubise odată așa de mult. A plecat; nu însă singură, ci însoțită de un banchier din Brăila. Tinerul Bernat Stegeman a aflat despre aceasta și a plecat imediat în urma lor. În Pesta o găsește pe ea, era culcată. Câteva vorbe, un tunet de împușcătură și încă unul, și două vieți stinse într'un moment. Perfida femeie și până la moarte credinciosul tiner zăceau alături în sânge. Două scrisori aflate la Stegeman povestise tragedia acestui amor fără noroc.

Învitare la abonament

Deschidem prin aceasta abonament pe anul 1897 la

„TRIBUNA POPORULUI“

Condițiunile de abonament, însemnate și în fruntea foii, sunt cele următoare:

În Monarchie:

Pe un an . . . . . fl. 10.—
Pe 1/2 an . . . . . „ 5.—
Pe 1/4 an . . . . . „ 2.50
Pe o lună . . . . . „ 1.—

Pentru România și străinătate:

Pe un an . . . . . franci 40.—

NUMERII DE DUMINECA

pot fi abonați deosebit, ca foaie pentru popor, cu 1 fl. 50 cr. pe an, având o întindere de 8 pagine: cu 4 pagine ale foii de zi, plus un adaus poporal de 4 pagine.

Domnii cari se abonează la foaia de zi cu 10 fl. pe an, nu au să mai plătească nimic pentru adausul poporal dela numărul de Duminica.

Administrația

„TRIBUNA POPORULUI“.

ULTIME ȘTIRI

Șișești, 1 Febr. *Părintele Lucaciu* a suferit un accident nenorocos, sclatinându-și piciorul la genunchi. Zace la pat îndurând crâncene dureri.

Ne-a atins dureros această veste rea, care dorim să se schimbe în curând prin reîn sănătoșarea deplină a părintelui Lucaciu.

Austriacii și pactul economic.

Linz.—Deputații Niedermayer și Doblhofer au propus, ca comitetul dietei provinciale să se adreseze din nou către guvern, cerând ca la reînnoirea pactului economic cu Ungaria, la nici un caz să nu se invoiască cu condițiile dezaastroase de până acum și să aibă în vedere apărarea intereselor Austriei.

Evenimente din Orient.

Situația în Creta s'a înrăutățit prin noue selbătăcii și prin inundarea orașelor de către mohamedani. Vapoarele de rebel din Canea au plecat la Creta.

Redactor responsabil: Ioan Russu Sîrîanu.

„SENTINELA“

INSTITUT DE ECONOMII ȘI CREDIT CA SOCIETATE PE ACȚII.

BILANȚ

cu 31 Decembrie 1896

ACTIVE.

PASIVE.

	fl.	cr.	fl.	cr.		fl.	cr.	fl.	cr.
Cassa în număr	1386	19			Capital de acții:				
Cambii în portofoliu	48676	86			800 acții à fl. 50	40000			
Împrumuturi ipotecare	2259				Depuneri spre fructificare	24090	83		
Avansuri pe efecte	40				Fondul de rezervă	136	41		
Efecte proprii	42				Interese transitoare anti-				
Mobilier	578	30			cipate	980	31		
Diverse conturi debitoare	406	14			Diverse conturi credit	607	94	65815	49
Interese restante	15	65			Profit net			2978	05
Capital de acții neincurs	15389	40	68793	54				68793	54
			68793	54					

[6] 1—1

Satu-nou, 31 Decembrie 1896.

T. Miclea,
director executiv.

Pentru contabilitate

T. I. Mărcu.

MEMBRI ÎN DIRECȚIUNE:

Dr. A. Birescu. I. Neagoe. I. Bălnojan. P. Stoica. G. Ortoșan.

St. Negru. P. Tisu. Zs. Gașpar.

CANDIDAT DE ADVOCAT

ROMÂN CU PRAXĂ

se caută pentru aplicare în cancelaria
advocatului

Dr. IOAN SUCIU,

în ARAD

[5] 1—

Aduc la cunoștința p. t. publicului, că în

ATELIERUL MEU

din *Piața Tököli nr. 8*, se confecționează cele mai bune și
solide ghete pentru domni și dame, din peile cele mai fine
precum: „Spiegel“ de vacs. Chagren de vițel, jevro sidif,
farbate. Primește comande care se execută prompt.

Francisc Rognean,

pantofar în Arad.

[4] 2—

O specialitate naturală neprețuibilă

este apa minerală alcalin-acidă bicarbonată

Isvorul „Matilda“ de Bodok

care după experiențele făcute la mai multe facultăți de medi-
cina s'au dovedit ca o apă medicinală prea eficace și plăcută
nu numai la conturbări de mistuire, maladiile stomacului,
a rinichilor, a beșicii udului și ale organelor respiratoare etc.**BORVIZ DE PRIMUL RANG**care prin limpezitatea sa rară și prin conținutul său mare în
acid carbonic natural de un gust prea plăcut, va îndeplini chiar
și pretențiunile cele mai delicate, ca cum nici o altă apă mi-
nerală.

Deposit în Sighișoara și Alba-Iulia:

la domnul I. B. Misselbacher sen., Cluj: Szegesvary es társai
Deva: Balog Gyula, Orăștie: Németh János; în Brașov de-
posit propriu strada Căldărarilor nr. 68, și se poate comanda
și de adreptul dela administrațiunea subsemnată.

Cu toată stima

nume trație isvorului „MATILDA“:

6— [2]

Josef György,

(comit. Hâromszék). Bodok. (Transilvania).

„VICTORIA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI DE ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII.

Sediu: Arad, casa proprie, calea Archiducele Iosif Nr. 2.

Întemeiată la 1887.

Capital de acții: fl. 300.000. Fond de rezervă fl. 100.000.

Depuneri fl. 1.000.000. Circulația anuală fl. 15.000.000.

Primește depuneri spre fructificare, după care solvește 5%
interes fără privire la termenul de abdicere.Dare de venit după interese încă o solvește institutul se-
parat.După starea casei, depuneri până la fl. 1000 se restituiesc
indată la prezentarea libelului fără abdicere.Depuneri se pot face și prin postă și se efectuează momen-
tan după sosirea comanedei.

6— [3]

Direcțiunea institutului.